

Bruksela, 25 listopada 2019 r.
(OR. en)

14456/19

DEVGEN 213
SUSTDEV 165
ACP 136
RELEX 1090

WYNIK PRAC

Od: Sekretariat Generalny Rady

Data: 25 listopada 2019 r.

Do: Delegacje

Nr poprz. dok.: 12700/19

Dotyczy: Niwelowanie nierówności w krajach partnerskich
– Konkluzje Rady (25 listopada 2019)

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie niwelowania nierówności w krajach partnerskich, przyjęte przez Radę na jej 3732. posiedzeniu w dniu 25 listopada 2019 r.

Niwelowanie nierówności w krajach partnerskich**Konkluzje Rady**

1. Rada z niepokojem zauważa, że wiele krajów partnerskich nadal boryka się z poziomami nierówności wyższymi niż trzydzieści lat temu, zagrażającymi zrównoważonemu rozwojowi i realizacji Agendy 2030. Rada uznaje, że charakter nierówności jest wielowymiarowy, obejmujący aspekty gospodarcze, społeczne, polityczne i środowiskowe, i że wymaga pilnego poświęcenia uwagi.
2. Rada odnotowuje, że nierówność jest poważnym hamulcem dla eliminacji ubóstwa i dla trwałego wzrostu gospodarczego. Może zagrażać demokracji, spójności społecznej i włączeniu społecznemu, odporności i stabilności. Nierówność może również potęgować degradację środowiska, zmianę klimatu, a także przymusowe wysiedlenia, i może być przyczyną migracji nieuregulowanej. Rada jest zaniepokojona faktem, że zmiana klimatu i degradacja środowiska mogą zmniejszyć zdolności krajów do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, do zarządzania zasobami naturalnymi w sposób zrównoważony oraz do eliminacji ubóstwa i nierówności w różnych formach.
3. Przypomina, że Agenda 2030 stwarza okazję do pozytywnych zmian. Ponadto Rada przypomina cel zrównoważonego rozwoju nr 10 „Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami” oraz fakt, że zwalczanie nierówności jest podkreślane w całej Agendzie 2030, ponieważ może przyspieszyć postępy w osiągnięciu wielu innych celów, w tym celu zrównoważonego rozwoju nr 1 „Wyliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie”, a także ma zasadnicze znaczenie dla spełnienia zobowiązania do niepozostawiania nikogo samemu sobie oraz do docierania w pierwszej kolejności do tych, którzy najbardziej tego potrzebują.
4. Rada potwierdza, że zwalczanie nierówności jest jednym z wewnętrznych i zewnętrznych priorytetów Unii Europejskiej oraz że równość i solidarność należą do wartości i zasad leżących u podstaw Unii Europejskiej i jej działań zewnętrznych, jak określono w Traktatach. W globalnej strategii na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej przywołano zobowiązanie do walki z ubóstwem i nierównością, a w Europejskim konsensusie w sprawie rozwoju z 2017 r. stwierdzono, że priorytetem unijnej polityki rozwojowej jest eliminacja ubóstwa oraz zwalczanie dyskryminacji i nierówności.

5. Rada przywołuje swoje konkluzje z dnia 8 lipca 2019 r. zatytułowane „Wspieranie celów zrównoważonego rozwoju na całym świecie”¹, w których ze szczególnym zadowoleniem przyjęto wzmoczone wysiłki podejmowane przez UE i państwa członkowskie, aby dotrzeć do osób żyjących w skrajnym ubóstwie i zwalczać wszelkie formy nierówności, zgodnie z zasadą niepozostawiania nikogo samemu sobie, oraz by zapobiec przekazywaniu nierówności z pokolenia na pokolenie.
6. Rada z zadowoleniem przyjmuje dokument roboczy Komisji „Realizacja nowego europejskiego konsensusu w sprawie rozwoju – Niwelowanie nierówności w krajach partnerskich” jako cenny wkład w refleksje na temat tego, w jaki sposób w większym stopniu uwzględniać zmniejszanie nierówności w unijnej współpracy rozwojowej, zgodnie z konsensusem, w którym wzywa się UE i jej państwa członkowskie do wzmocnienia narzędzi i sposobów podejścia, aby uczynić je skuteczniejszymi w niwelowaniu nierówności, oraz do włączenia zmniejszania nierówności w główny nurt współpracy rozwojowej.
7. Rada z zadowoleniem przyjmuje również posiedzenie oenztetowskiego Forum Politycznego Wysokiego Szczebla ds. Zrównoważonego Rozwoju, które odbyło się w lipcu 2019 r., i na którym poddano przeglądowi m.in. cel zrównoważonego rozwoju nr 10; Rada przyjmuje również do wiadomości ustalenia zawarte w sprawozdaniu ONZ z 2019 r. dotyczącym celów zrównoważonego rozwoju, w którym to sprawozdaniu stwierdzono, że coraz większa nierówność między krajami i w ich obrębie wciąż jest źródłem niepokoju. Ponadto Rada przyjmuje do wiadomości opublikowane ostatnio sprawozdanie na temat zrównoważonego rozwoju, w którym podkreśla się, że jeśli nie zniweluje się nierówności w rozwoju międzynarodowym, to cele zrównoważonego rozwoju nie zostaną osiągnięte.
8. Rada potwierdza, że prawa człowieka, dobre rządy i praworządność mają kluczowe znaczenie dla wzmocnienia pozycji i wspierania osób znajdujących się w trudnej sytuacji i stanowią najlepsze podstawy dla pokojowych i integracyjnych społeczeństw. Uznaje również istotną rolę społeczeństwa obywatelskiego jako siły napędowej zmian. Rada podkreśla zasadnicze znaczenie, jakie ma ułatwianie procesów demokratycznych, które mogą również zapobiegać konfliktom i zarządzać nimi oraz sprzyjają stabilnemu i pokojowemu społeczeństwu.

¹ Dok. 10997/19.

9. Dyskryminacja jako przyczyna nierówności musi być niwelowana kompleksowo, we wszystkich formach, co powinno obejmować m.in. dyskryminację ze względu na pochodzenie etniczne, płeć, wiek, niepełnosprawność, religię lub przekonania, orientację seksualną i tożsamość płciową. Należy również zająć się dyskryminacyjnymi prawami i normami. Aby osiągnąć cel zrównoważonego rozwoju nr 5, należy zapewnić równość płci, prawa kobiet i dziewcząt oraz wzmocnienie ich pozycji.
10. Rada potwierdza znaczenie spójności polityki na rzecz rozwoju w dążeniu do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju i zmniejszenia nierówności. Uznaje również wartość dodaną spójności polityki na rzecz rozwoju za istotny wkład w szerszy cel spójności polityki na rzecz zrównoważonego rozwoju. Silne mechanizmy i narzędzia koordynacji, takie jak prowadzona przez Komisję polityka lepszego stanowienia prawa, nadal mają zasadnicze znaczenie na szczeblu UE i państw członkowskich w zakresie kontroli polityk i skutecznego stosowania spójności polityki na rzecz rozwoju w kontekście realizacji przez UE Agendy 2030 i zmniejszania nierówności. Należy również zapewnić pogłębiony dialog z różnymi zainteresowanymi stronami, takimi jak władze lokalne i regionalne, społeczeństwo obywatelskie, sektor prywatny i organizacje międzynarodowe.
11. Rada przyjmuje do wiadomości znaczne postępy osiągnięte w ramach unijnej współpracy rozwojowej w zakresie niwelowania czynników nierówności w krajach partnerskich poprzez polityki i interwencje w odpowiednich obszarach.
12. Rada podkreśla potrzebę dalszego niwelowania czynników nierówności w krajach partnerskich w ramach współpracy rozwojowej prowadzonej przez UE i państwa członkowskie, w szczególności przez zwiększenie wpływu istniejących polityk i działań, jak również opracowanie nowych podejść, w tym poprzez:
- a) wzmocnienie wdrażania podejścia do współpracy rozwojowej opartego na prawach;
 - b) propagowanie równości płci przez wzmocnienie wdrażania unijnego planu działania w sprawie równości płci (2016–2020), a także innych odnośnych polityk UE;

- c) propagowanie demokracji, praw człowieka i praworządności poprzez wzmocnienie wdrażania Planu działania UE dotyczącego praw człowieka i demokracji (2015–2019), w tym zobowiązanie do wspierania elastycznego, partycypacyjnego i reprezentatywnego podejmowania decyzji oraz położenie większego nacisku na prawa gospodarcze, społeczne i kulturalne w unijnej polityce zewnętrznej;
- d) zwiększenie inwestycji w rozwój społeczny, w szczególności w zdrowie oraz we włączającą i dostępną edukację wysokiej jakości dla wszystkich – w tym szkolnictwo podstawowe, kształcenie i szkolenie zawodowe, jak również szkolnictwo wyższe – przy równoczesnym propagowaniu przekrojowego podejścia, aby zwiększyć skuteczność tych inwestycji;
- e) propagowanie sprzyjających włączeniu i zrównoważonych modeli wzrostu, przynoszących korzyści osobom plasującym się w 40 % dolnej części rozkładu dochodów, poprzez politykę budżetową i politykę rynku pracy, w tym politykę płacową i mobilizację zasobów krajowych, przy jednoczesnym zwalczaniu istniejących nierówności;
- f) wspieranie zrównoważonych i powszechnych systemów ochrony socjalnej, zapewnienie powszechnego dostępu do podstawowych usług i wspieranie innowacyjnych praktyk społecznych;
- g) wspieranie tworzenia godnych miejsc pracy, w szczególności dla ludzi młodych oraz osób żyjących w ubóstwie i pracujących w sektorze nieformalnym, jak również pełnego zatrudnienia kobiet;
- h) propagowanie zrównoważonych inwestycji i współpracy z sektorem prywatnym, w tym z mikroprzedsiębiorstwami oraz małymi i średnimi przedsiębiorstwami; zachęcanie sektora prywatnego do wnoszenia wkładu w realizację celów zrównoważonego rozwoju za pośrednictwem integracyjnych partnerstw rynkowych, inwestycji i modeli biznesowych zgodnych z ustalonymi na szczeblu międzynarodowym zasadami odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej;
- i) wzmocnienie działań na rzecz łagodzenia zmiany klimatu, zwiększenia zdolności społeczności do dostosowywania się do jej skutków, budowanie odporności i ochronę różnorodności biologicznej, a także zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi;
- j) wykorzystanie cyfryzacji, łączności i zmian technologicznych, a także inwestowanie w infrastrukturę, badania naukowe i innowacje w sposób zwiększający włączenie społeczne.

13. Rada uważa, że UE i jej państwa członkowskie powinny mieć na uwadze kwestię zmniejszenia nierówności w ramach cyklu programów i projektów, w większym stopniu uwzględniając nierówność przy analizowaniu sytuacji w poszczególnych krajach oraz przy opracowywaniu programów pomocy dla poszczególnych krajów, w tym przez ocenę *ex-ante* – tam gdzie jest to możliwe – skutków i wskaźników nierówności w programach i projektach.
14. Rada podkreśla, jak istotne jest, by UE i jej państwa członkowskie kontynuowały lepsze współdziałanie, np. przy wykorzystaniu w stosownych przypadkach wspólnego podejścia na szczeblu krajowym, w celu zmniejszenia nierówności w krajach partnerskich. Rada kładzie również nacisk na znaczenie wzmocnionych partnerstw z partnerami międzynarodowymi, sektorem prywatnym, środowiskiem akademickim, społeczeństwem obywatelskim i innymi zainteresowanymi stronami. W tym kontekście Rada przyjmuje do wiadomości inicjatywę grupy G-7 „Płeć w centrum” (*Gender at the Center*) w zakresie walki z nierównościami między kobietami a mężczyznami.
15. Rada podkreśla potrzebę dostosowanego zaangażowania w odpowiedzi na konkretne wyzwania, przed którymi stoją kraje partnerskie, i typową dla każdego kraju dynamikę nierówności. W związku z tym Rada odnotowuje, że w krajach o niskim dochodzie – borykających się z wysokim poziomem ubóstwa, jak i z nierównością – oficjalna pomoc rozwojowa nadal odgrywa istotną rolę w opracowywaniu i realizacji polityki ograniczania nierówności. Współpraca dotycząca polityki w zakresie nierówności z krajami o średnim dochodzie – gdzie w wielu przypadkach duża liczba ludzi nadal żyje w ubóstwie i które często borykają się z bardzo wysokim poziomem nierówności i wykluczenia społecznego – obejmuje w szczególności takie narzędzia jak dialog merytoryczny, wymiana doświadczeń i wiedzy fachowej, jak również pomoc techniczną; w tym względzie Rada również przypomina o współpracy z bardziej zaawansowanymi krajami rozwijającymi się, zgodnie z konsensusem.
16. Rada podkreśla ponadto potrzebę poprawy jakości danych i wiedzy, w tym przez gromadzenie danych zdezagregowanych, m.in. w odniesieniu do kobiet, dzieci i młodzieży oraz osób z niepełnosprawnościami i innych ludzi żyjących w społecznościach zmarginalizowanych i znajdujących się w trudnej sytuacji, jak również potrzebę poprawy odnośnego potencjału instytucjonalnego.
17. Rada uważa, że UE i jej państwa członkowskie powinny przyspieszyć działania służące wdrożeniu unijnych środków, które mają wesprzeć zmniejszanie nierówności w krajach partnerskich, a także odzwierciedlać te kwestie w swoich odpowiednich politykach współpracy rozwojowej.